

BUTLLETI DEL PARTIT SOCIALISTA CATALÀ

ANY II Núm. 5

AGOST DEL 1943

REDACCIÓ:

Apartado 8620

MEXICO, D. F.

UNES QUANTES REFLEXIONS

EL PRIMER d'agost fou per als comunistes, durant molts anys, jornada de lluita internacional. Aquest any una part de les masses del P.S.U.C. va voler demostrar el seu heroisme i la seva valentia assaltant per sorpresa un nucli d'uguetistes catalans que esperaven reunir-se per a tractar problemes sindicals i econòmics de Catalunya. Després d'aquesta gesta — el resultat de la qual fou uns quants ferits — els braus almogàvers del P.S.U.C. i els seus caps dirigents Marqués i Molinero deuriem restar tan satisfets com si haguessin guanyat una gran batalla. Naturalment que no assoliren el seu propòsit de fer fracassar la reunió.

FA UNS QUANTS ANYS que Catalunya passava per una situació caòtica. A l'ombra de les contingències de la guerra i de les transformacions revolucionàries, gent incontrolada i delinqüents comuns es dedicaven a realitzar tota classe d'actes vandàlics. En aquells moments Joan Comorera — entre d'altres — s'enfrontava a la situació. Una de les seves frases: els valents de cantonada, feu llavors molt de soroll. Jo, en un pla modest, sense la teatralitat ni la resonància del líder del P.S.U.C., feia, en les meves marques, una política paral·lela.

Han passat uns anys. Comorera pronuncia discursos violents i fa articles insolents. Ja no parla contra feixistes ni incontrolats. Ara el seu verí va contra aquells elements exiliats que no volen seguir les seves consignes polítiques. No pot fer al·lusió als valents de cantonada perquè els té incrustats dintre la seva organització i li serveixen per a realitzar actes de terrorisme polític. Allà ell amb la seva actitud. Jo, avui, com ahir i com demà, seguiré actuant contra els pínors de torn, sigui quina sigui l'organització que els empari o se'n serveixi.

NO SE SI els dirigents del P.S.U.C. s'adonen de quin és el clima polític que existeix actualment. Al terror i al canibalisme polític s'enfronta una onada d'indignació que surt de tots els nuclis exiliats. Podria arribar un moment — si subsisteixen certs mètodes coactius — en què el terror i la indignació topessin violentament. Per si arriba aquest cas, que hom sàpiga la responsabilitat dels seus actes i les conseqüències que poden portar. Jo sols vull recordar que als qui portem anys d'actuació dintre el moviment obrer no se'ns fa canviar amb facilitat, i poden estar segurs els nostres enemics que passi el que passi seguirem el camí que ens hem assenyalat.

Joan GILABERT.

COSES IMPOSSIBLES

Una llàstima; decididament és una llàstima. Si Molière ens fos contemporani, si visqués avui, ja ens hauria donat temps ha una bona comèdia del tripijoc comunista. I els nostres mals, com que riuriem més, foren menors.

Sovint, com ara, m'escomet un fort desig de coses impossibles. Unes vegades faria les barrabassades més enormes per treure'm noranta anys del damunt i tenir-ne només vint en començar el 2000; i unes altres donaria tot el que em demanessin — i, tanmateix, què podria donar si ja seria mort? — per haver viscut en ple vuit-cents. Aquelles dolces minyones que, segons la brama, perdien l'esma escoltant un nocturn de Chopin o llegint la "Graziella" de Lamartine — que avui ens cauria dels dits a la tercera ratlla — m'haurien fet felig; i és que per dins dec ser un romàntic de set soles. Follies! Ho acabo de dir: coses impossibles. I aquesta d'ara, impossible i mig. Car jo voldria que Molière, a més de viure en els nostres dies, fos català, en lloc de francès. Us imagineu? El veuríem a l'Orfeó de tant en tant, i ja faria més de tres anys que el "libelu" (1), incansable revisionista dels nostres valors, l'hauria declarat trozquista, claudicant, venut i traïdor, títols amb què han estat afavorits, com sabeu, innombrables ciutadans, des del President Companys (2) fins al darrer i més obscur dels "expulsats".

Un Molière així, de vena satírica catalana — una de les més eficaçment satíriques del món — hauria fet la delícia de la gent — i ben segur que la pròpia — portant a l'escena les divertides ziga-zagues, enganyifes, facècies, línies, consignes i llaunes oratòries dels nostres inefables comunistes transplantats a Mèxic. Aquestes últimes nits, rellegint l'autor de "Les precioses ridícules" (hi ha una època de la vida en què cal rellegir: es fan grans descobertes i les desil·lusions, relativament, són poques), els personatges del llibre, altre que l'esmentat, perdien als meus ulls, sense que jo hi fes cap esforç, ans per contra rebellant-m'hi, llurs trets habituals i entraven, amb una naturalitat escruixidora, en la còrpora, en la fesomia, en l'aire dels líders psuquistes, d'aquells "líders nostres que pesaven com maons", segons una dita fa molt temps popular.

El líder màxim se m'apareixia, sobretot, i hi restava tenaçment, en la figura del "burgès gentilhome", propici com ningú als somnis de grandesa; i els turcs de carnaval, els músics i els dansarins que omplen els dos darrers actes d'aquesta obra eren el PSU sencer, capaç de donar, en conjunt, una impressió molt semblant de "astracanada" i de desori cerebral. Fetes les modificacions del cas, la comèdia de "monsieur" Jourdain podria convertir-se fàcilment, crec jo, en la comèdia del senyor Comorera i els seus seguidors. Serviria, almenys, la mateixa dosi de grotesc, ni més carregada ni més fluixa; i algunes frases del diàleg ni s'haurien de tocar.

Joestic en desacord amb els meus companys de Partit — un desacord que, tanmateix, no m'estimula a cap treball escissionista — quan els sento parlar seriósment del PSU. La guerra i l'expatriament ens han fet perdre el sentit de l'humor i anem pel món amb una cara que esgarrifa. Si no fos així veuríem al primer cop d'ull que el tret dominant dels nostres amables adversaris és la comicitat. Repasseu, si no, la paperassa lineal publicada del 30 ençà. Si us vaga de fer-ho, descobrireu, com he descobert jo, que els autors d'aquesta literatura tenen ben poca cosa de temibles: són, a tot estirar, uns tranquils de bona mena; i si avui diuen blanc i demà diuen negre, és sense cap malícia, només per ganes de riure i fer taralla.

La paperassa que dic, resum de quatre anys d'actuació a l'exili, explica com no ho podria fer ningú l'actual descrèdit, immens, del partit que, amb una tàctica més neta i més intel·ligent, hauria aplegat de segur la gran majoria dels treballadors catalans. L'abús de la falòrnia té les seves falles, com qualsevol altre abús. I el precepte fonamental del PSU, herència dels jesuïtes i de Napoleó, no és tampoc infal-

(Segueix a la pàgina 2)

CATALUNYA I EL 19 DE JULIOL

Escaient-se aquests dies el setè aniversari de la sublevació militar feixista que inicià a Espanya la guerra civil, considerem oportú de fer una anàlisi superficial de les causes que motivaren la subversió de determinats poders de l'Estat i d'una part important de la societat espanyola, conseqüència del clima de guerra civil que havia anat incubant-se des de força abans del 6 d'octubre, cosa que aquests dies ha estat posada d'actualitat a Mèxic en fer-se públic el document que formalitzava l'entrevista del Palau de Venècia entre els dirigents monàrquics espanyols i els caps del feixisme italià.

La traïció era esperada i cal fer constar que el Govern de Catalunya, tot i la seva manca de mitjans, estigué molt més a l'alcària de les circumstàncies que Casares Quiroga, que el 18 de juliol escoltava els decrets de Treball que li llegia, tan tranquil, Joan Lluhi i Vallescà. Les forces d'Ordre Públic i el poble de Barcelona aixafaren la guarnició militar més poderosa i ben preparada de la República, que acabdillava un home intel·ligent i audaç com Goded. Tot Catalunya s'aixecà en peu de guerra perquè sabia que la desfeta de la República representava la pèrdua de totes les llibertats econòmiques i socials obtingudes per la seva classe treballadora en tants anys de lluites heroïques, la desaparició de les seves institucions renaixents, tradicionalment liberals i democràtiques i l'intent definitiu d'anihilament de la seva ànima nacional, l'exponent més elevat dels més preats valors morals de l'home, que perd el seu nord i resta en desequilibri ontològic quan no pot conviure i pensar en el si de la comunitat humana, fruit no pas del caprici dels homes, sinó conseqüència biològica de l'evolució de la natura.

Per això Catalunya no aprofità, amb un sentit no reconegut de lleialtat i solidaritat, l'ocasió més oportuna que se li

presentà en el segle XX per a decidir la seva llibertat política. Prou cara pagà la República aquell Estat integral tan car als ulls dels espanyols. Amb un règim federal, ni la sublevació hauria estat possible ni aquesta hauria pogut triomfar. Sense el règim autonòmic de Catalunya, la guerra d'Espanya s'hauria perdut el 19 de juliol. Que l'Espanya popular reflexioni si li interessa comptar amb una Catalunya aixafada, lligada amb sentinelles de vista, o plenament lliure i sobirana. Sembla estrany que amb tants anys que fa que ens tractem ens coneguim tan poc.

Damunt la situació caòtica creada pel desbordament de les institucions, les màquines no quedaren abandonades i l'economia, mantinguda en peu de guerra per l'esforç i la capacitat d'improvisació dels nostres treballadors, féu possible la resistència.

Mentrestant milers i milers de voluntaris catalans eren l'onada càlida de fraternitat i heroïsmes que s'endinsava Espanya endins per a defensar la República en tots els seus fronts, regant les àrides estepes de Castella amb la seva sang generosa, i quan el primer soldat de Franco trepitjava terra catalana, precedit pels avions i els tancs d'Hitler i Mussolini, els milers i milers de soldats catalans caiguts en tots els fronts de la República testimonien l'esforç i l'heroïsmes d'un poble que una vegada més intentava salvar aquella Espanya que l'estima i el comprèn tan poc.

Estem vivint hores doloroses i decisives. La repressió sagnant del règim feixista ha estat aplicada a Catalunya amb un refinament sàdic. Ací no es tracta de suprimir l'enemic polític; es tracta d'aixafar un poble, de fer desaparèixer un país per poder dir que Espanya és una i indivisible. La classe treballadora ha estat la més vexada i martiritzada. Li

ha tocat el pitjor de la repressió i de l'exili. Camps de concentració, companyies de treball, transsaharià, presons, piquets d'execució... Com sempre, el dolor ha aguditzat la sensibilitat i la intel·ligència d'aquells herois i màrtirs que mantenen viva la resistència en els seus actes o en els seus cors i que no comprendrien la despreocupació i l'egocentrisme que caracteritzen molts dels exiliats, que semblen ignorar d'on vénen i per què són ací. I tanmateix, dintre la lluita general que Catalunya porta a cap per salvar-se de la mort, la classe treballadora porta el pes més feixuc.

En la gran presó que és avui allò que tant estimem s'albira ja una nova aurora de llibertat i de justícia. Pensem en Catalunya i esperem veure-la políticament lliure per fer-la socialment justa, tal com havia desitjat Francesc Macià. I no pensem quedar-nos ací. Volem fer grans coses amb els altres homes dels altres pobles, aportar a la civilització els nostres valors morals avui desconeguts i ofegats en el clos de la seva pròpia gestació i volem col·laborar en la construcció d'un món més humà i més just.

Conscients que la lluita no deu acabar amb nosaltres, mantinguem viu el record de les gestes glorioses regades amb la sang dels millors. Per ésser dignes d'ells i per evitar que els qui vindran ens acusin, mantinguem coratjosament la lluita iniciada el 19 de juliol, que continua, viu el record de tots els perseguits, d'aquells que tant han sofert, dels que esperen l'hora de l'alliberació i d'aquells que ja no veurem mai més.

A. GILABERT i ROMAGOSA

"Mai no podrem perdonar a la III Internacional la imposició d'una mística cabdillista, d'una ortodòxia medieval, i la prohibició de la discussió doctrinal i llibertat de pensar entre la classe obrera afiliada als seus rengles; ofegada llur iniciativa per la selecció, imposada des de dalt, dels més estults, ignorants i incapaces; no podrem perdonar-li d'haver fet malbé quantitat de treballadors inculcant-los la mania de no pensar per compte propi, l'horror a l'estudi i l'obediència a les ordres emanades d'uns instructors que sempre eren forasters. Per llur comportament, llur degeneració com a treballadors autèntics, ja no tenen res de comú amb la classe obrera els dirigents a sou, els qui manaven d'aplicar les consignes que rebien dels instructors, i tampoc ja no són aprofitables els anomenats "quadres" o activistes més incondicionals de la "consigna".

Del nostre manifest sobre la dissolució de la Tercera Internacional.

COSES IMPOSSIBLES

libre; moltes vegades els procediments són d'una mena tan corrosiva que destrueixen, en lloc de servir-la, la finalitat que els havia de justificar.

Tot plegat fa pensar que la influència política del PSU es clou a l'exili. El poble de Catalunya, després d'aquesta guerra, serà "trotzquista", per bé que d'un "trotzisme" tan benigne com el meu. Limitat a la seva funció natural, que no és la de governar el país, el PSU fa un servei estimable: treu l'enuig com una bona farsa. L'hauriem de conservar.

Sempre quedarà, això sí, la mateixa recança. Si Molière fos viu... Si Molière fos català....

Pere MATALONGA

(1) Amb aquest nom d'innegable eufonia, "libelu" (la 'u' terminal ben marcada, a la gallega), és designat a Mèxic, com ningú no ignora, l'òrgan del senyor Comorera, altrament dit "Catalunya". Entre els mèrits del periòdic, evidentment nombrosos, excel·leix la qualitat idiomàtica, producte — sembla — d'una felicitat unió del català i l'extremeny.

(2) Vegeu el manifest del PSU del mes d'abril del 40 i, sobretot, l'opuscle intítulat "Documents", aparegut a Mèxic el 8 de setembre del mateix any, trenta-set dies abans, si no anem errats, de l'afusellament de Lluís Companys a Montjuïc. En aquest treball es parla, amb una visió profètica extraordinària, "d'enterrar d'una vegada i ben de pressa," el President exiliat; la qual cosa, però, no fou obstacle perquè un mes i mig després, el lúcid "buró" psuquista, emparant-se, com sempre, en les "circumstàncies", l'etern tapa-bruts del partit, s'afanyés a dir-se, bo i proferint les més histèriques lamentacions, devot i invariable partidari de l'il·lustre desaparegut.

Un Sant Crist missatge de la Llibertat

Per tal de lliurar-los de la metralla feixista, hom traslladà a Barcelona els nens del "Colegio de la Paloma", de Madrid, i les nenes del "Colegio de Antonio Solís", d'Alcalá d'Henares. L'Ajuntament, presidit per Carles Pi i Sunyer, prengué cura del seu allotjament. A tal efecte, habilità per als nens l'edifici que fou convent de les Josefines, situat al carrer de Ganduixer. Les nenes varen ésser instal·lades provisionalment al de Sant Felip Neri, mentre es feien les obres d'adaptació a un edifici del poblet veí d'Alella, on foren traslladades poc temps després, lliurant-les així d'una mort segura, ja que pocs mesos més tard —un diumenge al matí— morien 98 infants barcelonins com a conseqüència de l'acció criminal de l'aviació italo-alemanya al servei de Franco, que bombardejà l'esmentat convent de Sant Felip Neri amb un rabejament inconcebible, car dues hores després, quan les brigades de socors treballaven febrosament per a salvar-los, els avions enemics tornaren a llançar bombes exactament al mateix lloc, impossibilitant la salvació dels qui probablement encara vivien. Aquest fet, com tants d'altres monstruosos ocorreguts a la nostra terra, és oportú de recordar-lo sempre, però encara

més en aquests moments en què Franco fa apel·lacions per a la humanització de la guerra; precisament ara que Alemanya rep en la pròpia carn el mateix càstig que ella, sense ni ombra de pietat, va inferir impunement als altres pobles. Els alemanys, que són els innovadors d'aquest procediment bàrbar que iniciaren a Espanya i que han aplicat a tota Europa, no tenen ni la més petita autoritat per a reprovar-lo quan els arriba l'hora de sofrir el mateix mal que sense cap escrúpol han imposat als altres.

L'Ajuntament de Barcelona no estalvià cap esforç per fer l'estada d'aquells infants el més plaent possible. No explicaré amb detalls el que es va fer; només diré que es féu el màxim, tenint en compte les circumstàncies, per atendre el més bé possible els 500 infants i les 300 nenes de Madrid. A mesura que la guerra es prolongava, les dificultats per atendre els establiments d'assistència augmentaven, i si bé és cert que alguna vegada es van haver de prendre mesures heroïques, mai no quedaren desatesos. Una d'aquestes mesures es va haver d'adoptar un dia que, per dificultats momentànies le transport, no hi havia llenya per encendre el foc de la cuina. Els funcionaris municipals m'ho

comunicaren profundament preocupats, dient-me, de passada, que l'únic recurs que hi havia era fer ús de fusta procedent d'un altar destruït.

Enmig d'ella aparegué un Sant Crist molt malmès; de bon antuvi fou separat. Fet el recompte de la llenya es considerà que no n'hi havia prou; per sorir del pas no teniem més solució que destinar aquella imatge al foc. Es produïren vacil·lacions, i després d'un canvi d'impressions dels presents es considerà que destinant-se al fi que es destinava podia fer-se sense ferir els sentiments de ningú. Decididament fou destinat, junt amb l'altra fusta, a fer el dinar, aquell dia, dels infants de Madrid...

Un funcionari, sense pensar-hi massa, resolut, li donà un cop de pic al bell mig de l'espatlla i s'obrí en dos com un estoig tocat en el seu ressort. Amb la natural sorpresa veiérem com de la superfície llisa d'una meitat del Crist apareixia un paper blanc, lleugerament oxidat de les vores. Passat el primer moment d'incertitud fou aplegat i examinat. Es tractava d'un tros de paper de barba plegat en dos plecs i escrit amb llapis.

No puc transcriure el text íntegre per no recordar-lo literalment. En síntesi deia el següent:

"Tantdebò que quan aquest paper vegi la llum del dia, s'hagi produït el fet que acabi amb la injustícia i amb els polítics farsants (cita alguns noms de polítics de l'època) i s'instauri la veritable llibertat."

Signava i posava data de mil vuit-cents i tants.

Tenint en compte el moment que el Sant Crist feia lliurament del missatge que li havia estat confiat podeu imaginar-vos l'emoció de tots els presents. Els qui hi creguin que treguin les conclusions més adients i els qui no hi creguin que reflexionin i extreguin les ensenyances humanes que el fet comporta.

Aquell home que feia imatges, en confiar els seus anhels de redempció a Jesús crucificat, demostrava ésser d'una finor espiritual extraordinària. La justícia i la llibertat és i ha estat sempre l'anhel de milions i milions d'éssers, sempre perseguit, però mai no assolit definitivament, i els seus defensors, defraudats una i altra volta pels avantatgistes sense escrúpolos que pasturen indistintament en tots els camps ideològics fent un mercadeig infame amb els drets humans en benefici propi. Quan sorgeixen homes abnegats i valents són immolats despietadament per les forces de la reacció de tots els temps, tantseval que s'anomenin blancs, rojos o negres.

La fusta del Sant Crist, trossejada, serví aquell dia perquè dinessin 500 infants, mentre 98 mares ploraven la mort, encara recent, dels seus fills assassinats per les bombes de Franco sota mateix de l'altar major de Sant Felip Neri.

M. MARTINEZ CUENCA

NOVES DE LONDRES

Un amic del nostre Partit ens comunica de Londres estant, en una carta arribada a Mèxic el 17 de juliol, les noves que reproduïm seguidament:

La gent del P.S.U.C. a Londres se sent desamparada d'ençà de la dissolució de la I. C. (la fàbrica de les consignes, com diu l'amic), i fan grans esforços per ingressar en els partits i les organitzacions que, encara fa ben poc, eren objecte dels seus atacs més furiosos. En efecte: els socis de Llar Catalana (l'entitat comorevista a Londres) proven actualment d'introduir-se en el Casal Català. Volen, això sí, que ningú no els recordi cap de les seves passades equivocacions. Ratlla i compte nou, com sempre! El Casal ha refusat d'acceptar-los col·lectivament, com ells pretenien. Si, en honor a la unitat, cal transigir, hi entraran d'un a un. I, un cop a dins, hauran d'anar una mica drets.

*
**

Una de les causes d'aquesta actitud sembla que ha estat la recentíssima virada del senyor Negrín, el qual prova de desentendre's dels comunistes i de passar, als ulls de tothom, com un bon socialista que mai no hagi tingut res a veure amb el Partit. Es de creure que l'ex Cap del Govern espanyol assaja una nova línia política, basada com les anteriors en el seu conegut afany de poder. Per comen-

çar ha suprimit les subvencions de que gaudien diversos grups i entitats (de fet, una sola cosa, però dividida i subdividida perquè semblés qui sap què) i tots ells van camí de desaparèixer. El que morirà primer és la Llar Catalana. Pel que sembla, el senyor Negrín inicia el retorn a les antigues habituds. La Casa de Espanya que hom està bastint en un cert local situat en un dels barris més aristocràtics de Londres, és obra seva. A la nova entitat hi haurà bar, restaurant i altres serveis, muntats amb un luxe extraordinari. Es tracta d'una casa de tres o quatre pisos; un veritable club para caballeros y damas, com diu que va comentar, sorneguerament, un refugiat base.

*
**

Els catalans segueixen el curs de la guerra amb molt d'interès. Les cartes que arriben a Londres són plenes d'insults per als alemanys; la censura les ha deixat passar sense suprimir-ne res. Diuen aquestes cartes que s'ha desvetllat a Catalunya una veritable febre per aprendre de ballar sardanes; sobretot entre els infants. Els llibres catalans, bandejats de les llibreries, circulen clandestinament i se'n fa un gran comerç. Aquestes noves, i d'altres que hom pot llegir entre línies, demostren que l'esperit patriòtic és més viu, més abrandat que mai.

LA INTERVENCIO OBRERA EN L'ECONOMIA CATALANA

Es sabut que el 19 de Juliol fou, per al conglomerat republicano-socialisto-sindicalista, un moviment defensiu. No foren els obrers els qui intentaren asaltar el poder. No fou tampoc el sector republicà governant el qui promogué els fets a fi d'aixafar els sectors dretistes feixistes. Fou la classe benestant espanyola, per a la qual els segles passen endebades, que, aprofitant la tradició del "pronunciamiento", tan cara a les castes militars espanyoles, va pertorbar la vida ciutadana, per a implantar un règim que, mal explicat per a la majoria dels qui hi prenien part, a l'hora de les concrecions es convertia en un règim feixista, adaptació espanyola.

Els pocs militars catalans que hi ha, foren lleials al règim estatut pel poble. En canvi els capitalistes catalans col·laboraren amb els espanyols.

A Catalunya perderen. Els capitalistes havien jugat a mala carta. Es del tot inútil que el sector republicà moderat (o els comunistes per motius circumstancials de plaçament polític) s'entestin a voler deixar les coses com el dia 18 de Juliol. La burgesia catalana tingué part activa en el moviment subversiu. No es podia admetre que, l'endemà, diguessin amb cara de bones persones: Nosaltres no ho volíem fer, nosaltres reconeixem i acatem el règim republicà i les lleis republicanes; fins i tot admetem el dret de vaga i el de "lock-out". Era insòlit que la classe benestant es sublevés perquè considerés la situació poc avantatjosa per als seus interessos. En canvi era ben natural i lògic que se'ls desposseís dels béns. El capital estava en males mans. No complia...

La legislació econòmica catalana, a partir del 19 de Juliol, no obeeix a una sola teoria econòmica. Se li nota que és síntesi de parers força diferents. Tampoc no amaga (acte de sinceració republicana) que desposseeix forçada per les circumstàncies i per culpa dels qui són desposseïts. Té els avantatges dels resums: flexibilitat, possibilitat de corregir sobre la marxa, absència de dogma, expectació sobre els resultats de la seva aplicació, etc. I els inconvenients de les lleis així pensades: contradiccions, dubtes, feixugueses, discrepàncies d'interpretació, etc. En el seu conjunt la jutgem encertada. Molt aprofitable per a servir de base de discussió a la futura legislació econòmica catalana.

La podem resumir així:

Col·lectivització de les grans empreses. Control obrer per a les petites. Cooperativització del consum. Possible nacionalització del crèdit i la banca.

Fixació de preus per l'Estat, previ informe dels sectors de treball i producció. Fixació dels salaris, també per l'Estat i previs els informes deguts d'acord amb les possibilitats econòmiques de cada ram. Permetre que arribin als obrers part dels guanys comercials i industrials. Canviar el concepte clàs-

sic català — d'excessiu individualisme — per una indústria més potent, ordenada i, sobretot, més barata.

No ens entretindrem pas a glossar aquestes normes. Quant a la intervenció que els obrers tingueren en aquest sis-

Som partidaris ardents del major ajut possible a la Unió Soviètica per part dels Aliats. La U.R.S.S. és el poble de la Revolució d'Octubre. Els països soviètics guarden les possibilitats de progrés per al món del demà. Els experiments econòmico-socials de la U.R.S.S. demostrèn com amb una altra organització de la distribució de la riquesa i dels instruments de producció, els països poden progressar de veritat. La Unió Soviètica és l'exemple del que pot realitzar la classe obrera tenint el poder polític a les seves mans. La U.R.S.S. és el país més avançat, socialment, de tots els bel·ligerants.

Però la política internacional dels treballadors ha d'anar per altres viarans dels que ha seguit fins ara. S'ha d'arreconar per sempre més la tàctica de la que fou III Internacional. La classe obrera pateix un col·lapse en les seves organitzacions europees.

Creiem, per tant, que cal refer i imposar l'entesa i la cordialitat internacionals entre els treballadors. Però les lliçons viscudes són prou dramàtiques perquè ens oposem a seguir pels mateixos camins del passat.

Els països hispànics sofriren la primera escomesa militar del feixisme. El signe de la pau ha d'ésser per a ells de llibertat plena. Cap nació no pot restar sotmesa per força a una altra. Catalunya, Euskadi i Galícia han de tenir l'oportunitat de viure lliures.

Del manifest del PARTIT SOCIALISTA CATALA.

tema econòmic, volem recordar les paraules que Carles Pi i Sunyer ha escrit en el Report de gener d'aquest any: "No serà mai prou d'agrair l'esforç d'aquella gent modesta i senzilla: tècnics, dependents, obrers, que feren que les coses marxessin i dels quals, per una de les dramàtiques injustícies del món, molts hagueren d'anar-se'n, alguns hauran estat condemnats, altres perseguits i els qui se n'hagin sortit millor seran vistos amb recel i desconfiança."

En aquesta guerra, la classe obrera haurà fet, si hi cap, més esforç que mai. El liberalisme econòmic feia temps que havia deixat d'existir; si algun rerassagat en dubtava, l'actual guerra li ho posa en evidència diàfana. Els dirigents polítics de les nacions democràtes fa dies que treballen cercant noves fórmules de creació i distribució de la riquesa. Cal preveure un canvi de propietaris. Diuen que cal donar intervenció als obrers. Hem de creure que no es podran fixar normes rígides per a tots els països; més aviat som dats a què cada país faci els canvis apropiats, seguint, però, el concert general. Nosotres, no obstant, som un cas singular. Tenim similitud solament amb els països de règim feixista, des d'alguns anys. En els països democràtes, vulgues o no, els capitalistes (per motius diversos) han col·laborat (encara que sota vigilància i solament amb el marge de confiança que la defensa dels seus interessos pot imposar) per guanyar la guerra. A Catalunya, Alemanya, Itàlia, Japó i en certa manera França, han estat els capitalistes els qui han instigat i ajudat la guerra. A casa nostra, més cruel encara, perquè va obrir les portes a potències estrangeres i que gràcies que aquestes perdran no serem una colònia de qualsevol país. No volem ficar-nos, ni tansols, per ara, opinar sobre les orientacions que algun expert d'aquests països ja ofereix. Volem només remarcar que la nostra solució ha d'ésser diferent. A Catalunya no ens podem fiar més dels qui es sublevaren, i menys encara dels nous rics fets durant la guerra. Es, doncs, conservador, molt conservador per a un règim republicà que vulgui tenir personalitat, treure la riquesa de les mans dels seus enemics; és necessari que aquesta estigui sota l'administració dels obrers que han lluitat primer i servit després lleialment la República. Quan defensem un règim econòmic mixt, i la intervenció obrera en l'economia catalana, som, a Catalunya, conservadors del règim republicà que hem d'instaurar. És l'única garantia perquè hi hagi normalitat, la qual és imprescindible si els pobles volen prosperar. I fora dels àmbits econòmics per passar als nacionals, creiem que és l'única solució perquè Catalunya sigui lliure. Cal només recordar que els capitalistes catalans es posaren d'acord amb els espanyols a l'hora de destruir i vendre Catalunya.

Jaume CAMPS i ILLA.